Anmälan av skrivelse Avstämning av budget 2019 för Region Stockholm SLSO 19-597, LS 2018-1179

Anmälan överlämnas till styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde för kännedom.

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-02-27

LS2018-1179

Regionstyrelsen

Avstämning av budget 2019 för Region Stockholm

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Ärendet omfattar bland annat regionledningskontorets granskning av nämnder och bolags verksamhetsplaner, justeringar av budget 2019 för Region Stockholm samt fastställandet av ett slutligt tabellverk. I ärendet föreslås även förändrade ekonomiska förutsättningar för Karolinska Universitetssjukhuset. Vidare föreslås bland annat att målvärden för vissa indikatorer fastställs.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen dels föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Regionstyrelsen ersätter under 2019 hälso- och sjukvårdsnämnden med 130 miljoner kronor ur anslaget för regionstyrelsens oförutsedda för ökade kostnader avseende Karolinska Universitetssjukhuset.

2. Resultatkravet för Karolinska Universitetssjukhuset sänks till -280 miljoner kronor för 2019 vilket innebär att resultatet för Region Stockholm före omställningskostnader uppgår till 140 miljoner kronor och till -218 miljoner kronor efter omställningskostnader vilket förutsätter att Region Stockholm åberopar synnerliga skäl, 11 kap 5§ KL, för omställningskostnader för genomförandet av Framtidens hälso- och sjukvård.

3. Målvärden för indikatorer för 2019 i enlighet med tabell 4 fastställs.

4. Uppdrag som ligger inom ramen för fastighets- och servicenämndens ansvarsområde flyttas till fastighets- och servicenämnden. Regionstyrelsen ansvarar för att fördelningen görs i enlighet med reglementet.

5. Giltighetstiden för krisberedskapsplan, LS 1406-0750 LS 2017-0149, förlängs till dess en ny plan har fastställts.

Dels, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, för egen del besluta.

1. Nämnder och bolags verksamhetsplaner för 2019 godkänns med undantag av Karolinska Universitetssjukhusets verksamhetsplan.

2. Karolinska Universitetssjukhuset ska återkomma till regionstyrelsen senast i samband med tertialrapport 1 för 2019 med en justerad verksamhetsplan som är upprättad i enlighet med de förändrade ekonomiska förutsättningar som framgår av regiondirektörens tjänsteutlåtande.

3. Justeringar av anslag och investeringsplan godkänns.

4. Slutligt tabellverk för budget 2019 fastställs i enlighet med bilaga 1.

5. Regiondirektören ansvarar för att fördelningen av tidigare uppdrag från fullmäktige till fastighets- och servicenämnden görs i enlighet med reglementet för Region Stockholm.

Regionrådsberedningens motivering

Region Stockholm är till för länets invånare. Den enskilde patienten och resenären i Stockholmsregionen är utgångspunkten i våra ambitioner och strävanden att utveckla hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken och övriga verksamheter på kort och lång sikt. Nämnder och bolag ska utföra sina uppdrag inom givna ekonomiska ramar och med beaktande av regionens hållbarhet. I detta ärende har nämnders och styrelsers verksamhetsplaner granskats och analyserats med avseende på följsamhet mot regionfullmäktiges beslutade budget med mål och uppdrag för 2019.

Region Stockholm sätter patienternas trygghet, fria val och tillgång till jämlik hälso- och sjukvård i centrum. Den ambitiösa utbyggnaden av kollektivtrafiken ska tillåta länet att växa hållbart och ge människor förutsättningar att resa klimatsmart. Dessutom växer Stockholmsregionen kraftigt. Vid årsskiftet 2018-2019 bodde det 2 336 404 personer i Stockholms län. Att möta den växande befolkningen ställer krav på förmåga till gemensam planering i länet liksom förmåga att prioritera, fatta beslut och beakta hållbarhet i ordets alla bemärkelser: ekonomisk, social och

miljömässig. Därför måste varje skattekrona användas så effektivt som möjligt. Under 2019 ska förutsättningarna för att tidigarelägga investeringarna i 2017 års Sverigeförhandling genom förskottering undersökas.

Regionledningskontorets genomgång av nämnders och bolags verksamhetsplaner visar att dessa i huvudsak avser bedriva sin verksamhet i enlighet med regionfullmäktiges beslut. Det är av betydande vikt att samtliga nämnder och styrelser arbetar med att genomföra de effektiviseringar av administration och verksamhet som budgeten förutsätter. Även säkerställande av att ansvar och befogenheter delegeras så långt ut i organisation som möjligt måste ske. Det gäller i synnerhet i sjukvården, där alla egenregiverksamheter förutsätts arbeta aktivt med att bli och vara bättre arbetsgivare. Framgång i detta arbete är avgörande för främst akutsjukvårdens dygnetruntverksamheter.

Det är viktigt för Region Stockholm att ekonomin under mer än ett decennium har varit i balans. Betydelsen av god kontroll och effektivitet i såväl drifts- som investeringsbudget ökar när nu konjunkturläget normaliseras och skatteunderlagstillväxten mattas av. Stockholms andel av BNP har sjunkit de senaste åren och Stockholmsregionen kan heller inte längre tas för given som Sveriges tillväxtmotor. Regeringen sände den 8 februari 2019 en ny utredning av kostnadsutjämningen på remiss. Förslaget innebär att Region Stockholm förlorar ytterligare 1,6 miljarder kronor i den kommunalekonomiska utjämningen.

Region Stockholm har en fortsatt stark ekonomi och budget. Flera av akutsjukhusen, och då främst Karolinska Universitetssjukhuset, lyfter i sina verksamhetsplaner fram utmaningar i ekonomin. Det är nödvändigt att inom verksamheter i nära samverkan med medarbetare bedriva ett aktivt utvecklingsarbete avseende processer som ger en effektiv vård.

Region Stockholm har det senaste året fattat ett antal beslut som lägger grunden för det fortsatta förbättringsarbetet på Karolinska Universitetssjukhuset. Konsultanvändningen har påtagligt minskat. En till övervägande del ny nämnd för Karolinska Universitetssjukhuset har tillsatts och den har på ett förtjänstfullt sätt gjort en genomlysning av såväl organisation och styrning som ekonomi och även beslutat om åtgärder för såväl förändringar i struktur som en ekonomi i balans. Ett förändringsarbete behöver genomföras kring styrning och ledning för att förbättra processer och göra ansvar och befogenheter tydligare för chefer och medarbetare. Under våren 2019 tillträder en ny sjukhusdirektör.

Karolinska Universitetssjukhuset har uttalat att det anser att det finns skäl för ökad ersättning under 2019. Med anledning av de kostnadsökningar som uppstått föreslår regionrådsberedningen att regionstyrelsen ersätter hälso- och sjukvårdsnämnden med 130 miljoner kronor, vilket finansieras från regionstyrelsens medel för oförutsedda utgifter. Beslutade åtgärder ska genomföras och få full effekt så att sjukhuset uppnår en budget i balans 2020. För 2019 föreslår regionstyrelsen att resultatkravet justeras från +30 mnkr till -280 miljoner kronor. Det förändrade resultatkravet utgör ett undantag från regionens principer, men görs för att skapa förutsättningar för att genomföra genomtänkta åtgärder i styrning, ledning och effektiviseringar som är långsiktigt riktiga.

Regionstyrelsen förutsätter att Karolinska Universitetssjukhusets nämnd genomför sina beslutade åtgärder, säkerställer en effektiv organisation och vid behov vidtar ytterligare åtgärder för att nå detta nya resultatkrav. Vidare är det av stor vikt att fokus också läggs på produktivitet och att ge patienter vård i tid. Universitetssjukhusets lokalutnyttjande måste vara effektivt och fokusera på befintliga lokaler. Det ekonomiska resultatet för 2019 kommer att beaktas i resultatkraven för kommande år.

Målstyrningen är det viktigaste verktyget för att kanalisera den politiska viljeriktningen till nämnder och bolag. Nämnder och bolag har i huvudsak följt anvisningarna för målstyrningen. Samtidigt har stora förändringarna genomförts i Region Stockholms styrmodell på kort tid och det finns ett generellt förbättringsbehov hos nämnder och bolag att hörsamma fullmäktiges styrning och göra en tydlig koppling från fullmäktiges mål till lokala mål och indikatorer. För att bättre kunna säkerställa att målen nås kommer en utveckling av målstyrningen att föreslås framöver.

I budget 2019 uppdrogs åt regionstyrelsen att föreslå målvärden för flera av de indikatorer som beslutades. I detta ärende föreslås nu mål för flera indikatorer, främst till målen ”Region Stockholms påverkan på klimatet ska minska”, ”Region Stockholm – Attraktiv arbetsgivare”, ”Vård i rätt tid” och ”Effektiv vård”.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Bilaga 1 Tabellverk för budget 2019 för Region Stockholm

Irene Svenonius

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-02-20

LS 2018-1179

Regionstyrelsen

Avstämning av budget 2019 för Region Stockholm

Ärendebeskrivning

Ärendet omfattar bland annat regionledningskontorets granskning av nämnder och bolags verksamhetsplaner, justeringar av budget 2019 för Region Stockholm samt fastställandet av ett slutligt tabellverk. I ärendet föreslås även förändrade ekonomiska förutsättningar för Karolinska Universitetssjukhuset. Vidare föreslås bland annat att målvärden för vissa indikatorer fastställs.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande.
Bilaga 1 Tabellverk för budget 2019 för Region Stockholm

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen dels föreslå att region-fullmäktige beslutar följande.

1. Regionstyrelsen ersätter under 2019 hälso- och sjukvårdsnämnden med 130 miljoner kronor ur anslaget för regionstyrelsens oförutsedda för ökade kostnader avseende Karolinska Universitetssjukhuset.

2. Resultatkravet för Karolinska Universitetssjukhuset sänks till -280 miljoner kronor för 2019 vilket innebär att resultatet för Region Stockholm före omställningskostnader uppgår till 140 miljoner kronor och till -218 miljoner kronor efter omställningskostnader vilket förutsätter att Region Stockholm åberopar synnerliga skäl, KL kap 11 §5, för omställningskostnader för genomförandet av Framtidens hälso- och sjukvård.

3. Målvärden för indikatorer för 2019 i enlighet med tabell 4 fastställs.

4. Uppdrag som ligger inom ramen för fastighets- och servicenämndens ansvarsområde flyttas till fastighets- och servicenämnden. Regionstyrelsen ansvarar för att fördelningen görs i enlighet med reglementet.

5. Giltighetstiden för krisberedskapsplan, LS 1406-0750 LS 2017-0149, förlängs till dess en ny plan har fastställts.

Dels att regionstyrelsen, under förutsättning av regionfullmäktiges beslut, för egen del beslutar följande.

1. Nämnder och bolags verksamhetsplaner för 2019 godkänns med undantag av Karolinska Universitetssjukhusets verksamhetsplan.

2. Karolinska Universitetssjukhuset ska återkomma till regionstyrelsen senast i samband med tertialrapport 1 för 2019 med en justerad verksamhetsplan som är upprättad i enlighet med de förändrade ekonomiska förutsättningar som framgår av regiondirektörens tjänsteutlåtande.

3. Justeringar av anslag och investeringsplan godkänns.

4. Slutligt tabellverk för budget 2019 fastställs i enlighet med bilaga 1.

5. Regiondirektören ansvarar för att fördelningen av tidigare uppdrag från fullmäktige till fastighets- och servicenämnden görs i enlighet med reglementet för Region Stockholm.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Fullmäktige beslutade den 11–12 december 2018 om budget 2019 för Region Stockholm. Med utgångspunkt i budgeten har nämnder och bolag utarbetat verksamhetsplaner för 2019. Som ett led i regionstyrelsens uppsiktsansvar har regionledningskontoret granskat verksamhetsplanerna. Regionledningskontoret gör bedömningen att nämnder och bolag, i huvudsak, har upprättat verksamhetsplanerna i enlighet med de mål, uppdrag, inriktning, ägardirektiv samt budgeterade ekonomiska förutsättningar som fullmäktige beslutat om i budget 2019 och att verksamhetsplanerna därför, med undantag av Karolinska Universitetssjukhuset, bör godkännas.

Verksamhetsplanen för Karolinska Universitetssjukhuset föreslås inte godkännas då planen i grunden inte innehåller tillräckliga åtgärder för att klara resultatkravet i budget 2019. Det kommer därutöver att krävas justeringar av Karolinska Universitetssjukhusets verksamhetsplan till följd av de förändrade ekonomiska förutsättningar som föreslås i detta ärende. Regionstyrelsen avser att följa upp, i särskild ordning, att produktiviteten ökar och att kostnadsökningstakten minskar. Karolinska Universitetssjukhuset ska återkomma till regionstyrelsen senast i samband med tertialrapport 1 2019 med justerad verksamhetsplan.

Mot bakgrund av verksamheternas inrapportering av ekonomi i Region Stockholms koncerngemensamma ekonomisystem, samt av att ny information tillkommit sedan fullmäktiges budgetbeslut, föreslår regionstyrelsen regionfullmäktige att godkänna justeringar av anslag och att fastställa ett slutligt tabellverk för budget 2019. Därutöver föreslås regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att fastställa målvärden för ett antal av de indikatorer som i fullmäktiges budget saknar värden.

Slutligen föreslås fullmäktige besluta att giltighetstiden för krisberedskapsplan, LS 1406-0750 LS 2017-0149, förlängs till dess en ny plan har fastställs

Bakgrund
Landstingsfullmäktige beslutade den 11–12 december 2018 att fastställa budget 2019 för Region Stockholm inklusive flerårsberäkningar för åren 2020–2022 och investeringsbudget för 2019 med plan för 2020–2028. Nämnder och bolag har med utgångspunkt i budgeten utarbetat verksamhetsplaner för 2019 inklusive flerårsberäkningar för åren 2020–2022. I enlighet med regionstyrelsens uppsiktsansvar har regionledningskontoret granskat verksamhetsplanerna.

Överväganden
Utifrån granskningen av nämnders och bolags verksamhetsplaner för 2019 gör regionledningskontoret bedömningen att verksamhetsplanerna i huvudsak är upprättade i enlighet med de mål, uppdrag, inriktning, ägardirektiv och ekonomiska förutsättningar som fullmäktige fastställt i budget 2019. Granskningen av de ekonomiska förutsättningarna innehåller bland annat en granskning av den koncerninterna handeln och rimligheten i övriga beräkningsmässiga antaganden som utgör grunden i respektive nämnds och bolags verksamhetsplan för perioden 2019–2022. Nedan redogörs för ett antal aspekter som regionledningskontoret vill

uppmärksamma regionstyrelsen och regionfullmäktige på. Därutöver redovisas förslag till justeringar av anslag och investeringsplan samt justeringar gällande Karolinska universitetssjukhusets ekonomiska förutsättningar för 2019. Dessutom föreslås bland annat förslag till målvärden för indikatorer som saknar värden i fullmäktiges budget.

Budgeterade ekonomiska förutsättningar

Konjunkturen normaliseras

Efter flera år med stark BNP-tillväxt kulminerade högkonjunkturen under 2018. De senaste årens högkonjunktur har inneburit en hög efterfrågan och bostadsinvesteringarna har nått historiskt höga nivåer. Den svenska ekonomin är nu på väg in i en avmattningsfas och konjunkturen bedöms framöver utvecklas mer normalt. Den inhemska efterfrågan dämpas vilket delvis beror på att priserna på bostäder fallit tillbaka. Även bostadsinvesteringarna har påverkats negativt av prisfallet. Normaliseringen av konjunkturen bekräftas av konjunkturbarometern, som publiceras av konjunkturinstitutet och beskriver företagens och hushållens syn på ekonomin. För januari föll barometerindikatorn för fjärde månaden i rad vilket förklaras av svagare signaler från i stort sett samtliga ingående sektorer.

För Region Stockholm innebär den lägre tillväxttakten i svensk ekonomi att skatteintäkterna förväntas öka i lägre takt än de senaste åren. Enligt förutsättningarna i regionfullmäktiges budget beräknas de totala skatterna öka med 4 procent per år 2019–2022. Med de senaste konjunktursignalerna finns det en viss risk för att skatteintäkterna utvecklas i en svagare takt än vad budgetförutsättningarna anger. En mer påtaglig konjunkturavmattning väntas främst påverka utvecklingen av skatteintäkterna för 2020 och framåt.

Osäkerhet avseende statsbidrag

Generella och riktade statsbidrag har med tiden ökat i antal och omfattning och blivit en allt viktigare finansieringskälla för Region Stockholm. I december 2018 beslutade riksdagen om 2019 års statsbudget utan att en ny regering var på plats. Detaljerna kring statsbidragen och därmed planeringsförutsättningarna för Region Stockholm är inte klarlagda. Sveriges kommuner och landsting (SKL) arbetar med överenskommelserna med staten som ska tydliggöra hur statsbidragen kan användas.

Under januari 2019 biföll riksdagen en ny regering. I det så kallade 73-punktsprogrammet, som ligger till grund för den nya regeringens politik,

finns övergripande skrivningar om hälso- och sjukvården som tyder på att inriktningen avseende de specialdestinerade statsbidragen i huvudsak ligger fast enligt budgetbeslutet från december 2018 och nära de förutsättningar som Region Stockholms budget baseras på. Regeringens ekonomiska vårproposition, ändringsbudgeten för 2019 samt överenskommelser mellan staten och SKL kan dock komma att påverka inriktningen för hur statsbidragen kan användas. Region Stockholm måste därför ha beredskap att justera omfattningen av och inriktningen på planeringen för de verksamheter som huvudsakligen finansieras genom specialdestinerade statsbidrag.

En än större osäkerhetsfaktor är de förslag till förändringar i det kommunala utjämningssystemet som regionstyrelsen ska yttra sig över under våren 2019. För regionen skulle regeringens förslag till förändringar av kostnadsutjämningen innebära ytterligare omfördelning i storleksordningen 1,6 miljarder från Region Stockholm till övriga landet.

Ny modell för beräkning av resultatkrav

Grunden i Region Stockholms styrmodell är målstyrning och ekonomistyrning. Inom ekonomistyrningen är resultatstyrning utgångspunkten vilket innebär att nämnder och bolag ska uppnå mål och genomföra uppdrag samtidigt som de uppfyller det resultatkrav som fullmäktige beslutat om i budgeten. För bolagen avses resultatet före bokslutsdispositioner och skatt. Reavinster får inte medräknas i bedömningen av resultatkravet.

Från och med 2019 har Region Stockholm infört nya vägledande principer för beräkning av resultatkrav. Syftet med de nya principerna är bland annat att Region Stockholm ska säkerställa finansiering av finansiella åtaganden, till exempel för investeringar, upplåning och pensioner. Principerna innebär bland annat att konkurrensneutralitet och affärsmässighet ska vara vägledande för bolagen och nämnderna. Resultatkraven utgår därmed från de resultat som beräknas vara nödvändiga för att Region Stockholm ska ha en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Samtliga nämnder och bolag, med undantag från Karolinska Universitetssjukhuset, har upprättat sina verksamhetsplaner i enlighet med de resultatkrav som fullmäktige beslutat om.

Regionledningskontoret kan konstatera att ett flertal nämnder och bolag behöver arbeta med att begränsa kostnadsökningstakten och effektivisera verksamheten samt även stärka intäkterna i syfte att uppnå de fastställda resultatkraven. Därutöver ska beställarverksamheterna fortsatt sträva efter

att de mest effektiva producenterna ska leverera Region Stockholms tjänster. Regionfullmäktige har beslutat om policy för inköp i syfte att effektivisera inköp av varor och tjänster. Det är av yttersta vikt att samtliga nämnder och styrelser arbetar utifrån denna.

Arbetet med översyn och implementering av den nya modellen för beräkning av resultatkrav kommer att fortskrida under året och vara implementerad fullt ut i samband med beslut om 2020 års budget.

Koncernintern handel

Inom Region Stockholm sker en omfattande intern handel där nämnder och bolag köper tjänster av varandra. Regionledningskontoret har därför granskat interna mellanhavanden för att säkerställa att verksamhetens intäkter och kostnader är korrekta. För 2019 finns en differens mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och Karolinska Universitetssjukhuset som förklaras av olika tolkningar avseende ersättning.

Arbete med att utforma de kommande sjukhusavtalen som ska gälla från och med 2020 pågår för närvarande och det är viktigt att dessa avtal ger tydliga och långsiktiga förutsättningar för akutsjukhusen. Det är även viktigt att det i avtalen byggs in incitament till effektivare vård som stimulerar till förbättrad tillgänglighet, nya effektivare arbetssätt, väl fungerande vårdkedjor och att patienterna tas omhand på rätt vårdnivå. Det är därför väsentligt att primärvårdsavtalen och samverkan med kommunerna kan bli drivkrafter tillsammans med sjukhusavtalen för att nå en hälso- och sjukvård av hög klass med ökande effektivitet.

Kostnadsutveckling inom Region Stockholm

Nämnders och styrelsers beslutade verksamhetsplaner medför förändringar jämfört med fullmäktiges budgetbeslut för 2019. Jämfört med beslutad budget har verksamhetens intäkter ökat med 450 miljoner kronor vilket förklaras av högre budgeterade intäkter från patienter med hemvist i andra regioner, så kallad utomlänsvård, samt för specialdestinerade statsbidrag.

Verksamhetens kostnader ska enligt nämnders och bolags verksamhetsplaner utökas med totalt 1 130 miljoner kronor i jämförelse med fullmäktiges budgetbeslut, vilket förklaras av högre övriga kostnader. Avskrivningskostnader antas samtidigt bli 208 miljoner kronor lägre och finansnettot har förbättrats med 472 miljoner kronor. Dessa kostnader beräknas däremot falla ut på sikt, vilket kommer att ställa krav på motsvarande finansiering. De samlade skatteintäkterna bedöms vara oförändrade i förhållande till beslut om Region Stockholms budget 2019.

Den kostnadsökningstakt som nämnders och styrelsers verksamhetsplaner innebär är inte långsiktigt hållbar. Samtliga nämnder och styrelser förutsätts arbeta med effektiviseringar.

Tabell 1 redogör för utvecklingen av intäkter och kostnader.[1]

Tabell 1 Budgeterad utveckling av intäkter och kostnader enligt inrapporterade verksamhetsplaner

	Utfall 2018	Budget 2019
Verksamhetens intäkter	6,3%	1,3%
Samlade skatteintäkter	3,7%	4,4%
Bemanningskostnader	6,1%	0,8%
Köpt hälso- och sjukvård	5,4%	4,0%
Köpt trafik	1,9%	6,8%
Övriga kostnader	2,0%	6,4%
Kapitalkostnader	10,0%	11,1%
Totala kostnader	4,2%	5,0%
Utveckling helårsarbeten (tid enl. anställningsavtal)	0,0%	-3,1%

Verksamhetens intäkter består främst av intäkter från kollektivtrafiken, sålda varor och tjänster, exempelvis utomlänsvård, samt erhållna bidrag. Den dämpade utvecklingen beror bland annat på att nivån på vissa av de specialdestinerade statsbidragen bedöms plana ut efter 2018. Utvecklingen av de samlade skatteintäkterna bedöms normaliseras på en jämn nivå.

Akutsjukhusens och SLSO:s verksamhetsplaner

Utifrån granskning och analys av akutsjukhusens verksamhetsplaner och planer för intern kontroll kan regionledningskontoret konstatera att det finns faktorer som kan försvåra för sjukhusen att uppnå de resultatkrav som fullmäktige beslutat om. En av de största utmaningarna är kompetensförsörjningen där svårigheter att rekrytera och behålla personal kan medföra ökade bemanningskostnader. Brist på nyckelkompetens kan även påverka möjligheterna att hålla vårdplatser öppna och därmed också förutsättningarna att upprätthålla produktionen på planerad nivå. Om produktionen inte upprätthålls blir det svårt att nå de verksamhetsmässiga målen för hälso- och sjukvården. Samtliga akutsjukhus har i sina verksamhetsplaner planerade aktiviteter för att rekrytera, behålla och

[1] Tabellen kommer att uppdateras efter att Karolinska Universitetssjukhuset inkommit med en uppdateras verksamhetsplan.

utveckla medarbetare. Även om kompetensförsörjning är en viktig fråga för att nå uppsatta mål är också prioritering av uppgifter och ständig ekonomisk återhållsamhet för att nå en budget i balans, tydlig delegationsordning och ett decentraliserat beslutfattande inom sjukhusen viktiga parametrar i arbetet med att målen i fullmäktiges budget.

Genomförandet av Framtidens hälso- och sjukvård innebär att regionens akutsjukhus kommer att mötas av en förändrad sammansättning av patienter. Hittills gäller det framför allt Danderyds sjukhus som har haft ett högre inflöde av svårt sjuka patienter än tidigare. Detta förklarar delvis Danderyds sjukhus ekonomiska avvikelse i förhållande till budgeterat resultatkrav för 2018. Närakuterna och vården utanför akutsjukhusen är viktiga för genomförandet av Framtidens hälso- och sjukvård. Dessa verksamheter ska bidra till att avlasta akutsjukhusen så att det är de patienter som verkligen behöver akutsjukhusens resurser som får vård där. Patienter ska behandlas på rätt vårdnivå. Ett ökat fokus på effektiva vårdkedjor i hela systemet behövs där hälso- och sjukvårdsnämnden ur systemperspektivet, och vårdgivarna ur det interna perspektivet, driver ett kontinuerligt förbättringsarbete för att effektivisera patientflöden.

Samverkan mellan primärvården och akutsjukhusen där detta behövs, liksom med geriatriken och kommunernas vård och omsorg blir också viktigt för att akutsjukhusen ska kunna hålla en god produktion och en ekonomi i balans. Samverkan är även en förutsättning för patienters livskvalitet och att omhändertagandet upplevs sömlöst.

Under 2019 kommer nya byggnader att driftsättas på Danderyds sjukhus, Södersjukhuset och Södertälje sjukhus. Det kommer att vara utmanande för dessa akutsjukhus att flytta verksamhet till de nya byggnaderna utan att produktionen i allt för stor omfattning påverkas. För att säkerställa att resultatkraven uppnås behöver akutsjukhusen fortsätta arbetet med att proaktivt hantera riskerna och vid behov utarbeta åtgärdsplaner. Majoriteten av akutsjukhusen har i sina planer för intern kontroll inkommit med åtgärder och kontrollmoment för att hantera risker. Samordningen mellan akutsjukhusens uppdrag under flyttperioden måste säkerställas.

Utgångsläget för Karolinska Universitetssjukhusets ekonomi för 2019 och efterföljande planeringsår är allvarligt. Resultatet för 2018 uppgick till -822 miljoner kronor. Karolinska Universitetssjukhusets nämnd har fattat beslut om en åtgärdsplan för en förbättrad ekonomi. Sammantaget innebär det enligt Karolinska Universitetssjukhuset, i frånvaro av ytterligare åtgärder,

ett resultatmässigt underskott för 2019 i storleksordningen 700 miljoner kronor.

Karolinska Universitetssjukhuset har uttalat att de anser att det finns skäl för ökad ersättning under 2019. Nämnden bör erhålla motsvarande justering av omställningsavtalet som övriga akutsjukhus för 2019 avseende pensionskostnader och vissa kostnader som inte kunde förutses när omställningsavtalen tecknades.

Med anledning av kostnadsökningen som bland annat pensionskostnader innebär föreslår regionledningskontoret att regionstyrelsen ersätter hälso- och sjukvårdsnämnden med 130 miljoner kronor vilket finansieras från regionstyrelsens medel för oförutsedda utgifter för att hantera en del av Karolinska Universitetssjukhusets pensionsåtaganden.

Vidare föreslår regionledningskontoret att resultatkravet för Karolinska Universitetssjukhuset sänks från 30,2 miljoner kronor till -280 miljoner kronor för 2019. Sänkningen innebär att Region Stockholms resultat efter omställningskostnader sänks från 92 miljoner kronor till -218 miljoner kronor. Sänkningen innebär också att, i det fall Region Stockholm inte uppnår balanskravet, att synnerliga skäl, KL kap. 11 § 5, åberopas för omställningskostnader för genomförandet av Framtidens hälso- och sjukvård.

Verksamhetsplanen för Karolinska Universitetssjukhuset föreslås inte godkännas då planen redan i grunden inte innehåller tillräckliga åtgärder för att klara resultatkravet i budget 2019. Det kommer därutöver att krävas justeringar av Karolinska Universitetssjukhusets verksamhetsplan till följd av de förändrade ekonomiska förutsättningar som föreslås i detta ärende. Regionstyrelsen avser att följa upp, i särskild ordning, att produktiviteten ökar och att kostnadsökningstakten minskar. Lokalutnyttjande inom Universitetssjukhuset måste vara effektivt och fokusera på befintliga lokaler. För åren 2020-2022 kommer resultatkravet för Karolinska Universitetssjukhuset sättas på en nivå som medför att årets underskott om 280 miljoner kronor återställs. Karolinska Universitetssjukhuset ska återkomma till regionstyrelsen senast i samband med tertialrapport 1 2019 med justerad verksamhetsplan.

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) anger kompetensförsörjningen som en av de största utmaningarna för verksamheten. Att behålla nuvarande medarbetare och kunna rekrytera nya med rätt kompetens är en av nämndens mest kritiska framgångsfaktorer. SLSO lyfter fram att de

ekonomiska förutsättningarna för kommande år präglas av krav på effektiviseringar och ökad produktivitet. Bakgrunden till detta är det höjda resultatkrav som regionfullmäktige beslutat om. I årsbokslutet för 2018 redovisar SLSO ett ekonomiskt resultat på cirka 52 miljoner kronor, vilket innebar att fullmäktiges resultatkrav på 105 miljoner kronor inte uppnåddes.

Regionfullmäktiges beslutade resultatkrav för SLSO är cirka 200 miljoner kronor 2019–2022. I fullmäktiges budget poängteras att SLSO ska ha konkurrensneutrala villkor i förhållande till andra aktörer och att verksamheten ska bedrivas affärsmässigt. För SLSO innebär detta ett ökat fokus på kostnadskontroll, effektiviseringar och insatser för att identifiera verksamheter eller uppdrag som inte är finansierade eller långsiktigt ekonomiskt bärkraftiga. I verksamhetsplanen anger SLSO att vårdavtal och förfrågningsunderlag som har beslutats/planeras, inte alltid ger full kostnadstäckning utifrån bland annat löne- och prisuppräkning och hyresökningar. Regionledningskontoret menar att SLSO liksom övriga verksamheter fortsatt måste effektivisera samtidigt som affärsmässigheten är central när nya avtal tecknas.

Kollektivtrafik

För att möta den växande befolkningens behov av kollektivtrafik genomförs nu historiskt stora investeringar. Som ett resultat av 2013 års Stockholmsöverenskommelse mellan staten, landstinget och länets kommuner byggs tunnelbanan ut mot Barkarby, Nacka och Arenastaden. Under 2019 byggs arbetstunnlar till de planerade objekten. Till det kommer följdinvesteringar som bytespunkter, nya bussterminaler och anpassning av trafikstyrningssystem. Även 2017 års Sverigeförhandling innebär nya investeringar i länets kollektivtrafik i form av en ny tunnelbanesträckning mellan Fridhemsplan och Älvsjö, en ny tunnelbaneuppgång vid Hagalund, nya Spårväg Syd mellan Älvsjö och Flemingsberg samt en förlängning av Roslagsbanan till city. Det är viktigt att dessa investeringar genomförs i enlighet med beslutade tidsplaner och budgetar.

Utöver dessa investeringsobjekt pågår arbete med en ny bussterminal liksom arbete med Roslagsbanans dubbelspårsutbyggnad. De omfattande investeringsvolymerna medför att avskrivningskostnader och finansiella kostnader stiger kraftigt under framför allt åren 2020–2022.

Under åren 2018–2023 kommer Region Stockholm att upphandla trafikkontrakt motsvarande mer än halva trafikdriftskostnaden. Fyra busstrafikavtal och trafikavtalet för Roslagsbanan upphandlas under 2019–

2020 med trafikstart 2021. Vidare kommer trafikaffären för tunnelbanan att ta fram underlag inför upphandling fram till omkring 2020.

I verksamhetsplanen för trafiknämnden lyfts kompetensförsörjningen fram som en nyckelfråga men också det arbete som bedrivs för att utveckla entreprenadmarknaden.

Det är viktigt att kommande upphandlingar ger kostnadseffektiva avtal eftersom resultatet kommer att påverka trafikdriftskostnaderna under lång tid framöver. Trycket på anläggningsmarknaden i Stockholmsregionen bedöms bli högt de närmaste åren, inte minst eftersom att även staten bygger stora objekt samtidigt med Region Stockholm. Det är därför nödvändigt att trafiknämnden fortsätter med effektiviseringsarbetet och de andra åtgärder som lyfts fram i verksamhetsplanen. De stora budgetriskerna för nämnden ligger dock inte under 2019 utan snarare 2020 och framåt.

Fastighets- och servicenämnden

Från och med 2019 finns fastighets- och servicenämnden som ansvarar för fastighets- och serviceverksamheten inom Region Stockholm. Under 2019 kommer nämndens verksamhet successivt att byggas upp. I ett första skede överförs SLL IT, Nya Karolinska Solna Bygg och Berga naturbruksgymnasium från regionstyrelsen till nämnden. De serviceverksamheter som nämnden ska ansvara för kommer successivt att överföras från de organisatoriska hemvister som de i nuläget har och utvecklas inom ramen för den nya nämndens verksamhet. Nämnden ska fullt ut finansieras via ersättning från köpande nämnder och styrelser.

Fastighets- och servicenämnden ska i tertialrapport 1 2019 återkomma med plan för förvaltningen av Nya Karolinska Solna Bygg.

Därutöver förutsätter regionledningskontoret att nämnden verkställer de principer för hyresmodell som fullmäktige har fastställt, LS 2017-0452 samt genomför eller planerar för genomförande av tidigare beslutade fastighetsförsäljningar.

Som en ytterligare följd av inrättandet av fastighets- och servicenämnden och i linje med den inriktning för regionstyrelsen som läggs fast i budget 2019 föreslås att ansvaret för genomförandet av samlokalisering av Region Stockholms centrala förvaltningar förs över från regionstyrelsen till fastighets- och servicenämnden.

Justeringar och slutligt tabellverk för budget 2019
Sedan fullmäktiges budgetbeslut har det tillkommit ny information som föranleder tekniska justeringar av budgeten. De tekniska justeringarna innebär en omfördelning av anslag och investeringsmedel och påverkar varken det budgeterade resultatet för Region Stockholm eller investeringsutrymmet. Regionledningskontoret föreslår regionstyrelsen att besluta om följande justeringar av budgeten:

1. Slutlig uppräkning av ALF-medel för 2018
Med anledning av att regeringen fastställt slutlig uppräkning 2018 för de medel som regleras i avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (ALF-medel) föreslås att anslaget för regionstyrelsen ökas med 21,8 miljoner kronor. Motsvarande medel finns reserverade under koncernfinansiering.

2. Omfördelning av administrativ kostnadsminskning mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och vårdens kunskaps-styrningsnämnd

I budget 2019 fördelades en administrativ kostnadsminskning på hälso- och sjukvårdsnämnden. Totalt 10 miljoner kronor av denna kostnadsminskning föreslås överföras till vårdens kunskapsstyrningsnämnd som delar förvaltning med hälso- och sjukvårdsnämnden.

3. Ökade kostnader för förvaltningsstöd för färdtjänstnämnden
Kostnaderna för förvaltningsstöd för färdtjänstnämnden har blivit högre än den bedömning som låg till grund för budget 2019. Anslaget till färdtjänstnämnden föreslås därmed ökas med 23,4 miljoner kronor. Ökningen föreslås finansieras av motsvarande neddragning av anslaget till trafiknämnden.

4. Justering av tillväxt- och regionplanenämndens anslag med anledning av regionbildningen
I regionfullmäktiges budget för 2019 ökades anslaget till tillväxt- och regionplanenämnden med 12,8 miljoner kronor från och med 2019 till följd av att medel överfördes från länsstyrelsen till Region Stockholm med anledning av regionbildningen. På budgetens intäktssida budgeterades med motsvarande belopp. Efter dialog med länsstyrelsen framgår att medlen består av två delar:

- Löner för personalöverföring motsvarande 4,9 miljoner kronor
- Medel för regionala tillväxtåtgärder motsvarande 8 miljoner kronor. Dessa medel hanteras av Tillväxtverket.

De medel som Tillväxtverket handlägger kommer även fortsatt att hanteras inom myndighetens budget. Beslut om medlen fattas av respektive region, men utbetalning av medlen görs av Tillväxtverket till den part som beslutet avser.

Budgeten för Region Stockholm föreslås därför minskas med 7,9 miljoner kronor. Det innebär att Region Stockholm istället budgeterar med 4,9 miljoner kronor som en ökad intäkt och att anslaget till tillväxt- och regionplanenämnden ökas med 4,9 miljoner kronor istället för 12,8 miljoner kronor med anledning av regionbildningen.

5. Justering av kulturnämndens anslag i syfte att möjliggöra ett långsiktigt avtal med Stockholm konserthusstiftelse

För att ge kulturnämnden ekonomiska förutsättningar att underteckna ett långsiktigt avtal med Stockholm konserthusstiftelse som omfattar både ersättning för drift och för nödvändiga investeringar, i enlighet med tidigare uppdrag från landstingsfullmäktige, föreslås att anslaget till kulturnämnden ökas med 6 miljoner kronor från och med 2019. Ökningen finansieras genom att anslaget till regionstyrelsen minskas. Att avtalet med konserthuset i dess helhet, dvs. både driftsbidrag och investeringsbidrag, ryms inom kulturnämndens anslag medför ökad tydlighet i ansvaret för konserthuset och till en långsiktigt hållbar kostnadsutveckling.

6. Genomförandet av framtidens vårdinformationsmiljö (FVM)

I budget 2019 gjordes en uppdelning mellan investeringsutgifter och driftskostnader för investeringen framtidens vårdinformationsmiljö. Förändringen motiverades av redovisningstekniska skäl. Därutöver beslutade fullmäktige att driftskostnader motsvarande 200 miljoner kronor per år 2019–2021 skulle budgeteras under hälso- och sjukvårdsnämnden. Regionstyrelsens ansvar för investeringen förändrades inte.

För att säkerställa ett sammanhållet genomförande av framtidens vårdinformationsmiljö föreslås att anslag för driftskostnader motsvarande 200 miljoner kronor per år 2019–2021 flyttas från hälso- och sjukvårdsnämnden till regionstyrelsen.

7. Samlokalisera Region Stockholms centrala förvaltningar

Som en ytterligare följd av inrättandet av fastighets- och servicenämnden och i linje med den inriktning för regionstyrelsen som läggs fast i budget 2019 föreslås att ansvaret för genomförandet av samlokalisering av Region Stockholms centrala förvaltningar förs över från regionstyrelsen till

fastighets- och servicenämnden. I och med den föreslagna överföringen övertar fastighets- och servicenämnden även uppdraget att ta fram principer för en framtida hyres- och servicemodell för nyttjande av samlokaliserade lokaler.

I budgeten för 2019 avsattes 137 miljoner kronor för investeringar kopplade till samlokaliseringen. Regionstyrelsen tillfördes även 42 miljoner kronor 2019 och 5 miljoner kronor 2020 för driften av samlokaliseringsprojektet. Dessa resurser föreslås flyttas från regionstyrelsen till fastighet- och servicenämnden.

Ovannämnda justeringar för 2019 framgår av tabell 2. Anslagen för åren 2020–2022 har justerats i den utsträckning som krävs.

Tabell 2 Tekniska justeringar av anslag

Mkr	**Budget 2019 enl. LF beslut 12 dec 2018**	**Teknisk justering 1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**Verksamhetsplan 2019**
Regionstyrelsen	2 455,2	21,8				-6,0	200,0	-42,0	2 629,0
Fastighets- och servicenämnden	0,0							42,0	42,0
Hälso- och sjukvårdsnämnden	62 215,0		10,0				-200,0		62 025,0
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	437,5		-10,0						427,5
Kommunalförb. sjukvård och omsorg i Norrtälje	1 584,4								1 584,4
Trafiknämnden	9 514,0			-23,4					9 490,6
- varav trafikförvaltningen	*9 510,0*			*-23,4*					*9 486,6*
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*4,0*								*4,0*
Färdtjänstnämnden	1 160,0			23,4					1 183,4
Kulturnämnden	524,0					6,0			530,0
Tillväxt- och regionplanenämnden	193,1				-7,9				185,2
Patientnämnden	30,8								30,8
Landstingsrevisorerna	34,6								34,6
Summa anslag	**78 148,6**	**21,8**	**0,0**	**0,0**	**-7,9**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**78 162,5**
Koncernfinansiering	78 148,6	21,8	0,0	0,0	-7,9	0,0	0,0	0,0	78 162,5

8. Justering av investeringsplanen

För att färdtjänstnämnden ska ha möjlighet att göra de investeringar som nämnden bedömer nödvändiga föreslås att investeringsutrymme motsvarande 58,6 miljoner kronor 2019 och 1,9 miljoner kronor 2020 omfördelas från trafiknämnden till färdtjänstnämnden.

Med anledning av den inrapportering som nämnder och bolag gjort i det koncerngemensamma ekonomisystemet samt de tekniska justeringar som redogjorts för ovan, föreslår regionledningskontoret att tabellverket i budget 2019 uppdateras i enlighet med bilaga 1.

Mål, indikatorer och målvärden

Anvisningar för nämnders och bolags arbete med målstyrning

I anvisningarna till nämnders och bolags verksamhetsplaner 2019 framgår följande:

- Nämnder och bolag ska, utifrån fullmäktiges satta mål, i sin verksamhetsplan definiera egna målvärden utifrån sin verksamhet som bidrar till måluppfyllelsen. För 2019 gäller att nämnd/bolag kan definiera ett målvärde som är lika med fullmäktiges målvärde eller ett annat värde. Om nämnden/bolaget anger ett annat målvärde än regionfullmäktiges för en indikator ska det motiveras.
- Nämnder och bolag kan i sina verksamhetsplaner besluta om egna lokala mål som konkretiserar fullmäktiges mål och beskriver vilket resultat som ska uppnås under året. Målen ska vara tydliga och enkla och formuleras inom ramen för nämndens eller bolagets uppdrag, alltså det som nämnden eller bolaget har möjlighet att påverka och ansvar för att verkställa och planera för.
- Målstyrningen ska skapa en röd tråd från fullmäktiges vision till aktiviteter på enhetsnivå. Förvaltningschefer och verkställande direktörer ansvarar för att varje verksamhet, till enhetsnivå, planerar, genomför och följer upp och analyserar aktiviteter i sin verksamhetsplan för att uppfylla mål och genomföra uppdrag inom beslutade ekonomiska ramar.
- Ett lokalt mål ska tydligt styra och kopplas mot ett av fullmäktiges mål. En egen lokal indikator kan antingen styra mot ett av fullmäktiges mål eller ett eget lokalt mål.

Följsamhet till anvisningarna

Regionledningskontoret bedömer att nämnder och bolag i huvudsak har följt anvisningarna för målstyrningen. Samtliga hänvisar till fullmäktiges mål och majoriteten har beslutat om egna målvärden för fullmäktiges indikatorer; dock motiveras inte alltid avvikande målvärden. Det gäller regionstyrelsen, tillväxt- och regionplanenämnden, patientnämnden, SLSO, Danderyds sjukhus AB, S:t Erik, AISAB och MediCarrier. Verksamheterna förutsätts återkomma i tertialrapporten.

För att bättre kunna säkerställa att målen nås framöver kommer regionledningskontoret att föreslå utveckling av målstyrning. Inför arbetet med budget 2020 är ambitionen att det tydligare ska framgå för vilka indikatorer som nämnder och bolag förväntas besluta om egna målvärden och för vilka indikatorer som fullmäktiges målvärden gäller för samtliga nämnder och bolag. På så vis kommer följsamheten mot fullmäktige av fattade beslut om nivåer att öka.

Majoriteten av nämnder och bolag har också beslutat om lokala mål och/eller indikatorer. Några använder fortfarande egna målmodeller och kopplar dessa till fullmäktiges målmodell på ett mer eller mindre tydligt sätt. Det gäller Karolinska universitetssjukhuset, S:t Eriks ögonsjukhus och Locum AB. MediCarrier AB kopplar sina lokala mål eller indikatorer direkt till fullmäktiges övergripande mål, i stället för till fullmäktiges mål, i enlighet med anvisningarna. Det följer inte strukturmodellen i Region Stockholms digitala beslutsstödsystem varför regionledningskontoret får koppla om de lokala målen och indikatorerna. Verksamheterna förutsätts justera enligt Region Stockholms målmodell.

Inom ramen för den återkommande uppföljningen av nämnders och bolags ekonomi och verksamhet kommer regionledningskontoret att analysera om målen uppnås.

Regionledningskontoret har viss förståelse för att redovisningen av målen varierar, givet de relativt stora förändringarna som genomförts i styrmodellen på kort tid men anser att det föreligger ett generellt förbättringsbehov hos nämnder och bolag att hörsamma fullmäktiges styrning och göra en tydlig koppling från fullmäktiges mål till lokala mål och indikatorer. Regionledningskontoret kommer att följa detta noga. Inför arbetet med budget 2020 kommer regionledningskontoret att fortsatt utveckla målstyrningen i enlighet med fullmäktiges beslut samt utveckla anvisningarna för att underlätta rapporteringen. Regionledningskontoret kommer också att kräva följsamhet till anvisningarna.

Pågående utvecklingsarbete

Fullmäktige har i budget 2019 beslutat att uppdra åt regionstyrelsen

- att ta fram målvärden för samtliga indikatorer för budget 2019 för Region Stockholm
- att vidareutveckla arbetet med mål, indikatorer, målvärden och styrning, ledning och uppföljning för planåren samt att ta fram målvärden för dessa till budget 2020 för Region Stockholm.

Regionledningskontoret har påbörjat arbetet med att utveckla nya indikatorer och ta fram målvärden för 2019. För de 13 indikatorer som är definierade men inte målsatta i Region Stockholms budget för 2019 föreslås målvärden för nio indikatorer i detta ärende. För resterande fyra indikatorer kommer målvärden att föreslås i Region Stockholms delårsrapport 2019. För de 22 indikatorer som föreslogs i Region Stockholms budget för 2019 men som ännu inte är utvecklade är

målsättningen att i Region Stockholms budget för 2020 föreslå definierade indikatorer och målvärden för 2020 och planåren.

De indikatorer som ska utvecklas kommer inte att följas upp under 2019. Regionledningskontoret har involverat de nämnder som har huvudansvar för respektive mål i arbetet med att utveckla indikatorer, se tabell 3 nedan.

Tabell 3 Indikatorer att utveckla (s 17-18)

Indikator att utveckla	**Nämnd som har involverats i utvecklingsarbetet**
Social hållbarhet	RS
Andel svar inom tio dagar på intresseförfrågningar från life science-bolag om att delta i kliniska studier	RS
Antal kliniska studier ska öka	RS
Miljöpåverkan från användning av läkemedel	RS
Säkra processer	RS
Krisberedskap	RS
Administrationens andel av de totala kostnaderna	RS
Region Stockholms inköp och upphandlingar är effektiva och utvecklar regionen i hållbar riktning	RS
Indikator under målet Skapa goda förutsättningar för en väl fungerande samhällsplanering	RS, TRN
Indikator under målet Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen	RS, TRN och TN
Indikator under målet Stärka de strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer i Stockholmsregionen	RS, TRN
Andel patienter som får kontakt med sin vårdcentral samma dag	RS, HSN
Andel patienter som får svar inom den digitala vårdgarantin	RS, HSN
Andel patienter som får vård inom 3 dagar hos primärvård	RS, HSN
Andel patienter som får tid för behandling inom 60 dagar	RS, HSN
Hög produktivitet i vården	RS, HSN
Hög effektivitet i vården	RS, HSN
Valfrihet i vården	RS, HSN
Kulturupplevelsens bidrag till ökat välbefinnande hos patienter och medarbetare	RS, KuN
Indikator under målet Kulturupplevelser, möten och bildning bidrar till en god livsmiljö i en tillgänglig Stockholmsregion	RS, KuN
Indikator under målet Ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen	RS, TRN
Indikator under målet Bidra till att nå RUFS mål om ökat bostadsbyggande och skapande av attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen	RS, TRN

Förslag till målvärden för 2019 för vissa indikatorer

Regionledningskontoret föreslår att målvärden för 2019 beslutas i enlighet med tabell 4 nedan. När målvärdena är beslutade av regionfullmäktige gäller dessa för de nämnder och bolag som anges i Region Stockholms budget för 2019. Målvärdena har tagits fram i samverkan med målansvariga på hälso- och sjukvårdsförvaltningen respektive regionledningskontoret och följer regionledningskontorets anvisningar att målvärden ska vara ambitiösa men rimliga att nå inom givna budgetramar. Regionledningskontoret avser att återkomma till regionstyrelsen med förslag till målvärden för 2019 för ytterligare fyra indikatorer som saknar målvärden i fullmäktiges budget. Fastställande av målvärden för dessa indikatorer kräver ytterligare analys avseende utfall respektive planering av extra satsningar.

Tabell 4 Förslag till målvärden 2019

Indikator att målsätta 2019	**Förslag till målvärde 2019**
Andel ägda och leasade fordon som drivs på förnybara drivmedel inom Region Stockholms nämnder och bolag[1)]	≥ 3 %
Klimatpåverkan från patientmåltider, ton koldioxidekvivalenter	≥ -5 %[2)]
Klimatpåverkan från Region Stockholms tjänsteresor, ton koldioxidekvivalenter	≥ -5 %[2)]
Andel ekologiska livsmedel i regionens enga verksamheter, i procent[3)]	≥ 50 %
Andel lokalproducerade livsmedel, i procent[4)]	≥ 5 %
Kompetenssstegen implementerad	≥ 80 %
Chefsindex	≥ 78
Antal patiener som får vänta högst 4 timmar på akutmottagning	≥ 78 %
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus[5)]	≤ =3
Indikatorer som kräver ytterligare utvecklingsarbete	
Andel sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid	
Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön	
Antal antställda AT-läkare	
Antal anställda ST-läkare	

[1)] Indikatorn avser rena elbilar (ej hybrider) och vätgasbilar, så kallade nollutsläppsfordon

[2)] Minskning i förhållande till basåret 2016

[3)] Patientmåltider i egna verksamheter samt kaffe, te och frukt till personalen

[4)] Definition enligt plan för hållbara patientmåltider LS 2017-0128

[5)] Antal utskrivningsklara dagar per vårdtillfälle

Uppdrag till nämnder och bolag

I budgeten för 2019 har fullmäktige beslutat om inriktning för respektive nämnd och bolag. Nämnder och bolag har i sina verksamhetsplaner

redovisat uppdrag och de uppdrag som återfinns i inriktningen från fullmäktige och kopplat dessa uppdrag till fullmäktiges mål. Regionledningskontoret gör bedömningen att fullmäktiges inriktning för verksamheterna återfinns i nämnders och bolags verksamhetsplaner. Vidare har nämnder och bolag i sin verksamhetsplanering även beaktat tidigare uppdrag från fullmäktige där arbete fortsätter under 2019.

Risk- och sårbarhetsanalyser och krisberedskapsplan
Enligt 2 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska Region Stockholm analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Enligt samma paragraf ska kommuner och landsting, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. Den krisberedskapsplan som gäller för Region Stockholm fastställdes av landstingsfullmäktige den 19 maj 2015, LS 1406-0750 LS 2017-0149, och är giltig fram till den 19 maj 2019.

Av Budget 2019 för Region Stockholm framgår att risk- och sårbarhetsanalyserna, med tydliga inslag av klimatets påverkan, ska utarbetas av varje nämnd och bolag för att sedan analyseras regionövergripande. Utifrån den gemensamma analysen görs en ny krisberedskapsplan och en klimatanpassningsplan. I avvaktan på att den koncernövergripande analysen är fastställd behöver därför den gällande krisberedskapsplanen förlängas till dess en ny plan har fastställts.

Ekonomiska konsekvenser
De tekniska justeringar som föreslås innebär en omfördelning av anslag och påverkar inte det ekonomiska resultatet för Region Stockholm. Förslaget om förändrade ekonomiska förutsättningar för Karolinska Universitetssjukhuset innebär dels att hälso- och sjukvårdsnämnden tillförs 130 miljoner kronor från Regionstyrelsens oförutsedda samt att Region Stockholms ekonomiska resultat försämras för 2019. Förslaget innebär att Region Stockholms resultat före omställningskostnader uppgår till 140 miljoner koronor och efter omställningskostnader uppgår till -218 miljoner kronor. Sänkningen innebär också att, i det fall Region Stockholm inte uppnår balanskravet, att synnerliga skäl, KL kap. 11 § 5, åberopas för omställningskostnader för genomförandet av Framtidens hälso- och sjukvård.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-02-20

Regionstyrelsen

Bilaga 1: Tabellverk för budget 2019 för Region Stockholm

Tabell 1 Resultatbudget för regionkoncernen

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens intäkter	**23 890**	**24 172**	**24 371**	**24 963**
Bemanningskostnader	-33 180	-33 468	-34 356	-35 075
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-22 375	-22 801	-23 477	-24 270
Köpt trafik	-14 633	-14 979	-15 406	-15 555
Övriga kostnader	-25 844	-27 094	-27 801	-29 676
Verksamhetens kostnader	**-96 032**	**-98 341**	**-101 040**	**-104 576**
Avskrivningar	**-6 445**	**-7 087**	**-7 451**	**-7 686**
Verksamhetens nettokostnader	**-78 587**	**-81 256**	**-84 119**	**-87 299**
Samlade skatteintäkter	**81 194**	**84 442**	**87 819**	**91 332**
Finansnetto	**-2 467**	**-2 686**	**-3 150**	**-3 394**
Resultat före omställningskostnader	**140**	**500**	**550**	**639**
Omställningskostnader	-358	-150	0	0
Resultat efter omställningskostnader	**-218**	**350**	**550**	**639**

Tabell 2 Resultatbudget för Region Stockholms förvaltning

Resultaträkning Mkr	**Budget 2019**	**Plan 2020**	**Plan 2021**	**Plan 2022**
Verksamhetens intäkter	**11 951**	**12 146**	**11 990**	**12 382**
Bemanningskostnader	-23 260	-23 013	-23 790	-24 289
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-32 681	-33 387	-34 289	-35 331
Köpt trafik	-1 397	-1 457	-1 499	-1 536
Övriga kostnader	-32 123	-34 078	-34 888	-36 968
Verksamhetens kostnader	**-89 461**	**-91 935**	**-94 467**	**-98 124**
Avskrivningar	-2 731	-2 920	-3 035	-3 004
Verksamhetens nettokostnader	-80 240	-82 709	-85 511	-88 745
Skatteintäkter	81 194	84 442	87 819	91 332
Finansnetto	-1 733	-1 918	-2 293	-2 483
Resultat	-780	-185	15	104

Tabell 3 Resultatkrav för nämnder och bolag

Resultatkrav Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Hälso- och sjukvård				
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje	0,0	0,0	0,0	0,0
TioHundra AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	199,0	205,0	205,0	205,0
Karolinska Universitetssjukhuset	-280,0	30,2	30,2	30,2
Södersjukhuset AB	9,4	9,4	9,4	9,4
Danderyds Sjukhus AB	6,5	6,5	6,5	6,5
Södertälje Sjukhus AB	3,3	3,3	3,3	3,3
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	33,0	3,0	3,0	3,0
Folktandvården Stockholms Län AB	112,5	112,5	112,5	112,5
Ambulanssjukvården i Storsthlm AB	12,0	12,0	12,0	12,0
Stockholm Care AB	0,7	5,0	5,0	5,0
MediCarrier AB	5,0	5,0	5,0	5,0
Hälso- och sjukvård totalt	**101,4**	**391,9**	**391,9**	**391,9**
Kollektivtrafik				
Trafiknämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav trafikförvaltningen	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
AB Storstockholms Lokaltrafik	400,0	400,0	400,0	400,0
Waxholms Ångfartygs AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Färdtjänstnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Kollektivtrafik totalt	**400,0**	**400,0**	**400,0**	**400,0**
Kulturnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Tillväxt- och regionplanenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionstyrelsen	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och service				
Fastighets- och servicenämnden	359,9	359,9	359,9	359,9
- varav Landstingsfastigheter Stockholm	*359,9*	*359,9*	*359,9*	*359,9*
Locum AB	7,0	7,0	7,0	7,0
Fastigheter och service totalt	**366,9**	**366,9**	**366,9**	**366,9**
Övriga				
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset Stockholm AB	-31,3	-31,3	-31,3	-31,3
AB SLL Internfinans	3,0	3,0	3,0	3,0
Koncerngemensamma funktioner				
Skadekontot	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	-1 058,4	-780,5	-580,5	-491,5
Koncernjusteringar				
Totalt	**-218,4**	**350,0**	**550,0**	**639,0**

Tabell 4 Anslag till nämnder och medlemsbidrag till kommunalförbund

Anslag till nämnder, mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Regionstyrelsen	2 629,0	2 617,4	2 573,8	2 421,0
Fastighets- och servicenämnden	42,0	5,0	0,0	0,0
Hälso- och sjukvårdsnämnden	62 025,0	63 933,2	65 878,1	68 051,7
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	427,5	441,9	455,0	940,4
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje	1 584,4	1 635,4	1 688,0	1 743,7
Trafiknämnden	9 490,6	9 841,1	10 206,9	10 544,3
varav trafikförvaltningen	*9 486,6*	*9 837,1*	*10 202,9*	*10 540,3*
varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*4,0*	*4,0*	*4,0*	*4,0*
Färdtjänstnämnden	1 183,4	1 222,9	1 249,1	1 277,3
Kulturnämnden	530,0	537,0	540,8	551,5
Tillväxt- och regionplanenämnden	185,2	186,5	188,0	191,9
Patientnämnden	30,8	31,6	32,4	33,0
Revisorskollegiet	34,6	35,3	36,0	36,7
Summa anslag	**78 162,5**	**80 487,3**	**82 848,1**	**85 791,5**

Tabell 5 Balansräkning

Balansräkning Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	954	1 536	1 542	1 530
Materiella anläggningstillgångar	125 211	132 197	138 657	148 171
Finansiella anläggningstillgångar	601	601	601	601
Summa anläggningstillgångar	**126 766**	**134 334**	**140 799**	**150 302**
Omsättningstillgångar	**9 478**	**9 591**	**10 081**	**9 479**
- varav kassa och bank	*1 000*	*1 000*	*1 000*	*1 000*
Tillgångar	**136 244**	**143 925**	**150 880**	**159 781**
Eget Kapital	**10 655**	**11 005**	**11 555**	**12 194**
- varav årets resultat	*-218*	*350*	*550*	*639*
Avsättningar	**32 768**	**35 034**	**37 705**	**40 258**
Skulder				
Långfristiga skulder	71 331	76 079	79 354	85 396
- varav lån- och leasingskuld	*53 575*	*55 287*	*54 795*	*57 466*
Kortfristiga skulder	21 491	21 808	22 267	21 933
Summa skulder	**92 512**	**97 576**	**101 310**	**107 019**
Eget kapital, avsättningar och skulder	**136 244**	**143 925**	**150 880**	**159 781**

Tabell 6 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys Mkr	**Budget 2019**	**Plan 2020**	**Plan 2021**	**Plan 2022**
Årets resultat	-218	350	550	639
Avskrivningar	6 445	7 087	7 451	7 686
Avsättningar, reavinster, övrigt	3 300	4 481	5 096	6 057
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	**9 527**	**11 918**	**13 097**	**14 382**
Förändring av rörelsekapital	87	-113	-490	603
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**9 614**	**11 805**	**12 607**	**14 984**
Investeringar	-15 726	-14 558	-13 877	-17 221
Försäljningar, övrigt	0	0	0	0
Kassaflöde efter investeringar	**-6 112**	**-2 753**	**-1 270**	**-2 236**
Nettoökning av långfristiga skulder	5 218	2 753	1 270	2 236
Summa förändring av likvida medel	**-894**	**0**	**0**	**0**

Tabell 7 Finansieringsbudget

Finansieringsbudget Mkr	**Budget 2019**	**Plan 2020**	**Plan 2021**	**Plan 2022**
Investeringar	15 726	14 558	13 877	17 221
Finansiering egen likviditet	-11 128	-11 068	-9 646	-13 373
Medfinansiering	-2 456	-3 490	-4 231	-3 848
Lån- och leasingfinansiering	-2 142	0	0	0
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**
Självfinansieringsgrad	*86%*	*100%*	*100%*	*100%*

Tabell 8 Ersättning för omställningskostnader

Omställningskostnader, mkr	**Utfall 2015**	**Utfall 2016**	**Utfall 2017**	**Budget 2018**	**Budget 2019**	**2020 och framåt**	**Totalt**
Danderyds Sjukhus AB	29	36	50	31	29	0	**175**
Hälso- och sjukvårdsnämnden	36	91	36	36	0	0	**199**
Karolinska universitetssjukhuset	155	537	569	389	122	56	**1 828**
Koncernfinansiering*	0	1	2	81	53	54	**192**
Landstingsfastigheter Stockholm	84	151	125	115	26	0	**500**
Stockholms läns sjukvårdsområde	17	30	53	98	32	14	**243**
Södersjukhuset AB	22	35	35	71	95	25	**283**
Södertälje Sjukhus AB	16	19	19	24	1	0	**80**
Totalt	**359**	**899**	**889**	**845**	**358**	**150**	**3 500**

Tabell 9 Resultaträkning för regionstyrelsen m.m.

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	2 804	2 740	2 696	2 543
- varav anslag	*2 629,0*	*2 617,4*	*2 573,8*	*2 421,0*
Kostnader	-2 804	-2 740	-2 696	-2 543
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 10 Resultaträkning för hälso- och sjukvårdsnämnden

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
SLL-externa intäkter	2 197	2 237	2 283	2 329
SLL-interna intäkter	63 418	65 292	67 251	69 441
- varav anslag	*62 025,0*	*63 933,2*	*65 878,1*	*68 051,7*
Summa intäkter	**65 615**	**67 529**	**69 535**	**71 770**
Köpt vård	-54 095	-55 465	-57 042	-58 687
Läkemedelsförmånen	-6 154	-6 298	-6 474	-6 647
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-5 366	-5 766	-6 019	-6 436
Summa kostnader	**-65 615**	**-67 529**	**-69 535**	**-71 770**
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 11 Resultaträkning för trafiknämnden

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	22 076	22 531	23 136	23 645
- varav anslag	*9 490,6*	*9 841,1*	*10 206,9*	*10 544,3*
Kostnader	-21 676	-22 131	-22 736	-23 245
Resultat	**400**	**400**	**400**	**400**

Tabell 12 varav resultaträkning för förvaltning för utbyggd tunnelbana

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	133	111	143	152
- varav anslag	*4,0*	*4,0*	*4,0*	*4,0*
Kostnader	-133	-111	-143	-152
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 13 Resultaträkning för tillväxt och regionplanenämnden

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	191	192	194	197
- varav anslag	*185,2*	*186,5*	*188,0*	*191,9*
Kostnader	-191	-192	-194	-197
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 14 Resultaträkning för fastighets- och servicenämnden

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	1 258	1 189	1 194	1 202
- varav anslag	*42,0*	*5,0*	*0,0*	*0,0*
Kostnader	-1 258	-1 189	-1 194	-1 202
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 15 Resultaträkning för färdtjänstnämnden

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	1 674	1 808	1 845	1 885
- varav anslag	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Kostnader	-1 674	-1 808	-1 845	-1 885
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 16 Resultaträkning för kulturnämnden

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	581	589	594	606
- varav anslag	*530,0*	*537,0*	*540,8*	*551,5*
Kostnader	-581	-589	-594	-606
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 17 Resultaträkning för vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	428	442	455	940
- varav anslag	*427,5*	*441,9*	*455,0*	*940,4*
Kostnader	-428	-442	-455	-940
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 18 Resultaträkning för patientnämnden

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	32	33	34	35
- varav anslag	*30,8*	*31,6*	*32,4*	*33,0*
Kostnader	-32	-33	-34	-35
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabell 19 Resultaträkning för koncernfinansiering

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	89 942	93 173	96 461	100 381
Kostnader	-91 001	-93 953	-97 041	-100 872
Resultat	**-1 058**	**-781**	**-581**	**-491**

Tabell 20 Resultaträkning för skadekontot

Mkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	17	18	18	19
Kostnader	-17	-18	-18	-19
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**